

Obnova kulturních památek? Bez cílů, plánů a často netransparentně a s průtahy

28.8.2023 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Nejvyšší kontrolní úřad se zaměřil na peníze určené na záchranu a obnovu kulturních památek, které rozdělovalo Ministerstvo kultury (MK) v letech 2019 až 2022.

Celkově šlo o 2,6 miliardy korun z šesti konkrétních programů, které resort rozdělil mezi 7 457 projektů. NKÚ odhalil řadu nedostatků v tom, jak MK k obnově památek přistupovalo. Resortu například chyběly konkrétní cíle a plány týkající se obnovy památek, ministerstvo ale také například neplnilo opatření a úkoly, které si často samo stanovilo. Kontroloři odhalili nedostatky i v hodnocení projektů, které bylo v některých případech netransparentní a neúměrně dlouhé.

MK rozdělovalo peníze na záchranu a obnovu kulturních památek, aniž by stanovilo cíle, kterých chce touto podporou dosáhnout. Z tohoto důvodu ani nelze vyhodnotit, co rozdělené peníze reálně přinesly a zda byly využity nejlepším možným způsobem. V tomto ohledu tak pokračuje problém, na který NKÚ upozornil už v podobně zaměřené kontrole z roku 2017.

Resort také jednal v rozporu s vlastními rozhodnutími a úkoly. S ohledem na omezené množství peněz určených na záchranu a obnovu kulturních památek identifikovalo MK potřebu stanovit jasné priority a podpořit zásadní projekty. To se ale v praxi nestalo – resort peníze naopak rozděloval po menších částkách mezi co nejvyšší počet zájemců. To ve svém důsledku vedlo i k prodlužování doby oprav.

V jiném případě MK stanovilo potřebu navrhnout novou právní úpravu, která by nahradila stávající zákon o památkové péči, platný od roku 1987. Návrh zákona, který MK připravilo v roce 2015, schválen nebyl. Od té doby ale ministerstvo s novým návrhem nepřišlo, v době kontroly na něm nepracovalo a tento úkol jen odkládalo a přenášelo do nových koncepčních dokumentů.

Dalším úkolem MK je zajistit péči o památky zabezpečit plánovitě, komplexně a v souladu s dlouhodobou koncepcí, což mu ukládá zákon. Do ukončení kontroly však ministerstvo nezpracovalo plán ani koncepci, ve které by stanovilo konkrétní opatření a úkoly týkající se záchrany a obnovy památek, podle nichž by se obnova památek řídila. To vše přitom mělo být hotové nejpozději v roce 2021.

NKÚ se také zaměřil na samotné hodnocení projektů. Kontroloři zjistili, že vyřízení žádostí bylo komplikované a časově se protahovalo. Resort žádosti vyřizoval fyzicky v listinné podobě, což byl jeden z důvodů průtahů. V krajním případě celý proces od podání žádosti do poskytnutí příspěvku trval i jeden a půl roku.

Hodnocení a výběr konkrétních projektů byly u tří programů ze šesti netransparentní. Nebylo například jasné, jak a na základě jakých kritérií MK jednotlivé projekty posuzovalo. Ministerstvo nestanovilo hodnotící kritéria pro získání podpory, která by byla příjemcům předem známa. To v součtu vytvářelo netransparentní prostředí a nerovné podmínky pro uchazeče.

Odbor komunikac

Nejvyšší kontrolní úřad

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/obnova-kulturnich-pamatek--bez-cilu--planu-a-casto-netransparentne-a-s-prutahy-id13366>